

KONSULENTVIRKSOMHED

Afleveringsnotat – analyse af specialtilbud

Ringkøbing-Skjern Kommune

19. marts 2019

Indholdsfortegnelse

1	Indledning.....	3
1.1	Metodeafsnit.....	3
2	Analyseafsnit.....	5
3	Førstegangsvisitationen.....	5
3.1.1	Børnesynet.....	5
3.1.2	Visitationsprocessen.....	6
3.1.3	Overleveringsmøde.....	6
3.2	Vurderinger og anbefalinger på ny-visitationsprocessen.....	7
4	Revisitationen.....	8
4.1.1	Visitationsprocessen.....	9
4.1.2	Børnesynet og vægtning af sociale-faglige beskrivelser.....	9
4.2	Vurderinger og anbefalinger på re-visitationsprocessen.....	9
5	Organisatorisk læring.....	11
5.1	Vurderinger og anbefalinger på organisatorisk læring.....	11

1 Indledning

Børne- og Familieudvalget i Ringkøbing-Skjern Kommune godkendte på sit møde den 19. december 2017 et forslag til et kommissorium for et projektarbejde, hvor målet er ændringer i organiseringen mv. af den specialpædagogiske bistand på såvel dagtilbuds- som skoleområdet, som kan:

- Give en bedre udnyttelse af eksisterende ressourcer
- Øge budgetsikkerheden
- Åbne op for muligheden for brug af mere fleksible tilbud – herunder en hurtigere sagsgang med bedre muligheder for lokalt på almene skoler og eventuelt friskoler at give et relevant specialundervisningstilbud med et tilpasset ressourceforbrug
- Medføre et bedre samarbejde mellem enheder og helheder – eventuelt i form af partnerskaber i en klynge af dagtilbud og skoler
- Sikre at økonomi og faglige hensyn er afbalancerede, og at handlekompetence og budgetansvar følges ad. Der skal hverken være et u hensigtsmæssigt økonomisk incitament til inklusion eller til segregering
- Gøre det muligt at tildele budgetmidler efter socioøkonomiske kriterier
- Give elever i specialcentre mv. bedre mulighed for at vende tilbage til almene klasser
- Styrke samarbejdet med Pædagogisk Psykologisk Rådgivning og Børn og Ungetjenesten
- Nedbringe det administrative arbejde i forbindelse med allokering af ressourcer til specialundervisning mv.
- Medføre et større fokus på de faglige resultater

I dét arbejde indgår nedenstående notat.

1.1 Metodeafsnit

I dette afsnit beskrives analyseforløbet og datagrundlaget for statusnotatet. Der er gennemført to analyser, der hver beror på forskellig data:

- 1) En benchmarkinganalyse af udgifter til specialundervisningstilbud
- 2) En analyse af faglig praksis via sagsgennemgang, interviews og gennemgang af dokumenter.

Derudover er der afholdt en workshop med repræsentanter fra specialtilbuddene, PPR og forvaltningen, hvor KLK's indtryk og vurderinger er blevet valideret.

Første delanalyse: Benchmarkinganalyse af udgiften til specialundervisningstilbud

KLK har forud for analysen bedt Ringkøbing-Skjern Kommune om at fremsende data på samtlige udgifter til specialundervisningsområdet fordelt på de enkelte specialskoler og –centre. De tilsendte data er opgjort som udgift pr. barn og udregnet efter det faktiske elevtal og ikke normeringen. I Ringkøbing-Skjern Kommune er elevtallet fra januar 2019 anvendt. KLK har tilsvarende datasæt fra 7 andre kommuner.

Kommunernes udgifter pr. barn kan i benchmarkinganalysen sammenlignes ved enten at bruge en bred eller smal definition af udgifterne. Den brede indeholder samtlige udgifter (herunder kørsel), mens den smalle definition kun indeholder udgifter til ledelse, administration, pædagogisk personale og materialeudgifter. KLK anvender den smalle definition, da den giver det mest valide sammenligningsgrundlag. Det skyldes bl.a., at den brede definition indeholder udgifter til kørsel, hvilket grundet geografiske forhold kan variere betydeligt. Efter aftale med styregruppen har KLK vedlagt resultaterne fra benchmarkinganalysen udregnet efter begge definitioner, hhv. den smalle (som notatet er baseret på) og den brede definition (vedlagt som bilag).

I forbindelse med interviewene med specialskoler og –centre blev tilbuddene bedt om at kategorisere eget tilbud ift. tyngden på målgruppen, og hvad elevernes primære udfordringer er betinget af (fysisk, fagligt, socialt). Denne kategorisering danner grundlag for sammenligningen af kommunernes specialtilbud, hvilket muliggør sammenligning af kommunernes udgifter pr. barn til samme kategori af tilbud.

Anden delanalyse: Analyse af faglig praksis

Til analysen af faglig praksis har Ringkøbing-Skjern Kommune fremsendt en række dokumenter, samt 28 visitationssager til specialundervisning. KLK har modtaget og gennemgået følgende dokumenter:

- Beskrivelse af hvert specialtilbud
- Visitationsmateriale, herunder kriterier, procedurer, frister
- Indstillingsskemaer og retningslinjer
- Beskrivelse af det specialiserede område i Dagtilbud og Undervisning
- Beskrivelse af Børne- og Ungetjenesten
- Overblik over fordeling af specialundervisningselever på skoledistrikter og specialtilbud
- Analyse af socioøkonomisk fordelingsmodel på specialundervisningsområdet
- Segregeringsprocent
- Notat til Børne- og Familieudvalget

De 28 visitationssager er efter aftale mellem KLK og Ringkøbing-Skjern udvalgt tilfældigt, men repræsentativt, og alle alderstrin og distriktsskoler er så vidt muligt repræsenteret. Der er udvalgt fire visitationssager fra hvert specialtilbud – to nyvisitationssager og to revisitationssager. Ved sags gennemgangen har KLK særligt lagt vægt på:

- Afgørelsespraksis – ses der over de respektive sager en tydelig og fælles linje i afgørelserne?
- Hvor tydelig og eksplicit er sagerne begrundet?
- Er der opstillet tydelige mål for det enkelte barn?
- Er der udarbejdet handleplaner og tydelige opfølgninger på disse?
- I hvilket omfang afspejler afgørelserne den overordnede målsætning, som kan imødekomme børnenes behov og samtidig bremse udgiftsudviklingen?

Læsningen af visitationssager og dokumenter har været suppleret med semistrukturerede fokusgruppeinterviews med repræsentanter fra specialskoler og –centre (ledere, lærere, pædagoger), PPR, visitationsudvalget og afdelingsrepræsentanter fra forvaltningen. Formålet med interviewene var at få et større kendskab til specialtilbuddene og den faglige praksis i kommunen.

KLK har afholdt en workshop med deltagelse af repræsentanter fra specialtilbuddene, PPR, visitationsudvalget og afdelingsrepræsentanter fra forvaltningen, hvor KLK præsenterede sine foreløbige indtryk og vurderinger, og disse blev drøftet med henblik på nuancering og validering.

Hovedformålet med dette analyseforløb kan opsummeres således:

Fokus har først og fremmest været på kvalitet og faglig praksis, herunder om der kan ske ændringer eller justeringer af arbejdsgange og praksis, som reducerer kompleksitet, øger kvaliteten samt sikrer at barnets udvikling følges. Opbygningen af analysen skulle sikre afdækning af hvordan den faglige praksis er i specialtilbuddene, og hvordan visitations- og revisitationspraksis foregår.

Nedenfor sammenfattes KLK's indtryk, vurderinger og anbefalinger.

2 Analyseafsnit

Nedenfor er KLK's væsentligste indtryk fra analysen beskrevet under tematiske overskrifter. Der er ikke her tale om en fuldstændig gengivelse af alle indtryk, oplevelser og synspunkter der er fremkommet i interviews samt workshoppen, men indtryk som KLK betragter som væsentlige for beskrivelsen af den aktuelle praksis og kvalitetsforståelse.

Det skal for god ordens skyld understreges, at beskrivelserne nedenfor overvejende hviler på et dialogbaseret forløb samt gennemgang af repræsentative udvalgte visitationssager, og ikke en analyse af faktuelle forhold på skolerne og dybdegående kvantitative data. Derfor har dette notat været til kommentering i den styregruppe, der har været nedsat, med henblik på at undgå faktuelle fejl, og KLK's vurderinger og anbefalinger har været valideret og kvalificeret i workshop med ledere fra specialtilbud samt –centre.

”Da jeg startede på skolen som leder, besluttede vi en bevidst indsats for mindre terapi og mere skole”

Leder citat fra RKSK marts 2019

3 Førstegangsvisitationen

Kriterier og procedurer for visitationsprocessen er nedskrevet, således at det for den enkelte skoleleder er tydeligt, hvilke dokumenter der skal vedlægges en visitationsindstilling.

Ligeledes er der udarbejdet et standard indstillingsskema, som skal benyttes ved ny-visitationer.

Følgende skal i dag være beskrevet i det indstillingsskema, som visitationsudvalget visiterer på baggrund af:

- Beskrivelse af problemstillingen
- En faglig kvalificering, herunder evt. diagnose
- Beskrivelse af barnets funktionsniveau
- Tidligere indsatser
- Forældreperspektiv

På baggrund af den fremsendte indstilling er det visitationsudvalget som træffer beslutning om specialtilbud.

3.1.1 Børnesynet

I Ringkøbing-Skjern Kommune arbejder man efter et fælles børne-ungesyn, som beskriver syn på børn og unge samt praksis for arbejdet således:

”I det anerkendende og ressourcefyldte fælles børne- og ungesyn, taler vi om ressourcer, styrker og muligheder for børn og unge. Vi bestræber os på, at alle børn og unge oplever sig set, hørt, forstået og taget alvorligt. Målet er at sætte vores praksis i relation hertil!”

Det fælles børne-ungesyn beskriver endvidere, at der tages afsæt i det, der ønskes opnået, frem for det handlingen skaber af f.eks. uro. I børne-ungesynet betragtes udfordrende adfærd som et barns forsøg på at løse et problem i lyset af manglende færdigheder. I den situation er det de voksnes ansvar at gøre noget anderledes for at hjælpe barnet. Eller den udfordrende adfærd ses som betinget af et uhensigtsmæssigt læringsmiljø. Eller den udfordrende adfærd ses som relationelt betinget.

Børn- og ungesynet¹ beskriver at børn har svært ved at udvikle sig, hvis de er negativt beskrevet, så med et anerkendende syn vil der være fokus på udvikling i et positivt felt. *Det, vi fokuserer på, får vi mere af:*

- *Vi udforsker tingene der, hvor de fungerer bedst/lykkes.*
- *Vi finder de faktorer, der skaber succes.*
- *Vi forestiller os det ideelle, det ønskede.*

Når man studerer succeser, bliver man god til at skabe dem!

3.1.2 Visitationsprocessen

Visitationsprocessen sker formelt i et visitationsudvalg med repræsentation af Dagtilbud og Undervisning samt lederen af PPR.

Udvalget mødes 10 gange i løbet af året, og gennemgår indstillingerne fra skolerne. Der afholdes i alt 10 centrale visitationsmøder om året hvoraf det ene omhandler "skolestartere og revisitationer".

Visitationsprocessen kan grafisk fremstilles således:

Figur 1 - Grafisk fremstilling af visitationsproces beskrevet i "5.a kriterier og procedure"

Ovenstående figur beskriver hvorledes KLK forstår visitationsprocessen.

De første fem blå kasser repræsenterer hvorledes visitationen sker i praksis som følger den beskrevne visitationsproces fra centralt hold.

På enkelte specialtilbud sker der efterfølgende en lokal visitering, her repræsenteret ved den grønne kasse.

3.1.3 Overleveringsmøde

I workshoppen med skolelederne og PPR er den umiddelbare tilbagemelding, at der efter visitationen afvikles overleveringsmøder med deltagelse af afgivende og kommende skole.

Der findes ikke en standard eller fast skabelon for disse møder, hvorfor indholdet, formen og det materiale som skal være tilstede, varierer fra sted til sted.

¹ https://www.rksk.dk/Files/Files/Om%20Kommunen/Raad-naevn-syn-kommissioner/Borne-og_Ungesyn/RKSK_faelles-boerneungesyn_teor_i.pdf

Under workshoppen med specialskoler og –centre blev det italesat, at det i materialet fra visitationssagen ikke fremgår tydeligt hvilken *bestilling* af opgaven, der følger med det enkelte barn, som specialområdet skal løse. *Bestillingen* berøres på det efterfølgende overleveringsmøde.

3.2 Vurderinger og anbefalinger på ny-visitationsprocessen

Det er **KLK's vurdering**, at der i materialet til nyvisiteringer generelt set er en bred repræsentation af de forskellige faggrupper, der er omkring det enkelte barn.

De faste skabeloner benyttes i alle tilfælde til visitation, og i de sager KLK har gennemgået, forefindes der beskrivelser af barnet fra lærere, pædagoger samt psykologer.

Der foreligger også i den overvejende del af sagerne en nylig PPV, opdaterede faglige test resultater, statusbeskrivelser fra lærere og pædagoger samt en tydelig inddragelse af forældrene.

Endvidere er beskrivelserne af hvilke tiltag der tidligere har været afsøgt også velbeskrevet.

Det er endvidere **KLK's vurdering**, at de beskrivelser, der ligger til grund for visitationen, er problemorienterede. I de indstillinger til visitation, som KLK har gennemgået, er der for stort fokus på barnets problemer og udfordringer, og beskrivelserne bærer præg af manglende systematisk opfølgning på afprøvede indsatser samt et anerkende positivt børneperspektiv.

Selve visitationsskemaet indeholder flere afsnit som skal beskrives af "tovholder og fagperson", men hvor den fortrykte ordlyd i skabelonen ikke peger i retning af et positivt ressourceorienteret, anerkendende børne-ungesyn.

I sagerne KLK har gennemgået er det særligt nedenstående afsnit som animerer indstiller til at være problemorienteret og fejlsøgende i sin beskrivelse af barnet.

- **Beskrivelse af problemstillingen (udfyldes af tovholder og fagperson)**
- **Beskrivelse af tiltag, der har været iværksat lokalt – og udbyttet heraf (udfyldes af tovholder):**

I meget få af de gennemgået visitationssager er der enkelte passager som beskriver barnets potentialer, ellers er resten af passagerne beskrivelser af hvad der "ikke virker" hos barnet, og generelt er den retoriske tilgang til indstillingerne præget af et negativt og fejl-findersøgende sprog. Der ses ikke en systematik i hvilke test og evalueringer der vedlægges visitationen for derigennem at synliggøre barnets faglige standpunkt.

Beskrivelse af problemstillingen (udfyldes af tovholder og fagperson):

■■■■ får, -og har fået ekstra hjælp meget af sin skoletid
Han rækker ofte hånden op for at svare, men glemmer svaret eller kan ikke formulere det.
■■■■ har fra 1. klasse haft meget svært ved at læse, stave og formulere sig mundtligt og skriftligt.
Han har også meget svært ved matematik.
Hans læsetempo er meget langsomt og det virker ikke til, at han kan huske, hvad han bliver undervist i.
■■■■ har af flere omgange fået ekstra undervisning i dansk og matematik af skolens specialcenterlærere og andre lærere, men det har desværre ikke hjulpet meget på ■■■■'s indlæring

Figur 2 - Anonymiseret eksempel fra indstilling til visitation.

I ovenstående eksempel ses hvorledes vægtningen af ord i en beskrivelse præger det manglende ressource-syn. Eksemplet dækker de generelle tendenser KLK har set i de gennemgået visitationssager.

Det er **KLK's anbefaling**, at visitationsindstillingskemaet ændres i sin ordlyd, således at det i højere grad følger intentionerne i det fælles børne- og ungesyn; altså et blik på barnets ressourcer, i stedet for udelukkende at fokusere på barnets problematikker.

Det handler fremadrettet om at finde den rette balance mellem beskrivelser af barnets ressourcer og på samme tid ikke gå i den modsatte grøft, hvor barnets udfordringer på ingen måde må beskrives. Børne- og ungesynet beskriver at *"Det anerkendende perspektiv fornægter ikke problemer. Det anerkendende perspektiv insisterer blot på, at problemer ikke er tilstede hele tiden eller er konstante. Så hvornår er problemet ikke tilstede? og hvad gør vi der? og kan vi med den viden få det til at ske på 'problemområdet'?"*

Det er endvidere **KLK's erfaring**, at ændringen af den formelle ramme ikke er nok i sig selv. Det er derfor **KLK's anbefaling**, at det fælles børne- og ungesyn tages op på ny på dagsordenen blandt de ledere, fagpersoner samt PPR psykologer, som står for indstillingsarbejdet i forbindelse med segregering til specialtilbud.

Dette kan evt. ske via en workshop, hvor alle parter inddrages i at drøfte konkrete, anonymiserede sager fra egen skole, hvor beskrivelserne af det enkelte barn forsøges at genbeskrives med udgangspunkt i det fælles ressourceorienteret børne- og ungesyn.

Det er **KLK's vurdering**, at de steder hvor der sker en lokal visitering efter at visitationsudvalget har truffet beslutning om visitation, skaber en forskydning af kompetence fra centralt hold til decentralt hold.

Det bør forholde sig således, at de enkelte tilbud er så tydelige i deres målgruppebeskrivelser, at det er muligt for visitationsudvalget at foretage den endelige visitering. Det er her vigtigt at adskille forskellen imellem de to begreber "fordeling i klasser efter en forståelse af forskellige målgrupper", eller ud fra en "helt almindelig klasseplacering".

Det materiale KLK har modtaget i forhold til målgruppe-beskrivelserne fra de enkelte tilbud varierer fra 5 linjer til 10 sider.

Det er **KLK's anbefaling**, at en endelig visitering efter målgrupper bør ske centralt fra et visitationsudvalg, mens klasseplacering bør ske decentralt på den enkelte skole. I forlængelse af dette er det derfor **KLK's anbefaling**, at målgruppebeskrivelserne for hvert tilbud gennemgås med henblik på opdatering af indhold, form og tyngde.

Det er **KLK's vurdering**, at det er en styrke for det videre arbejde med det enkelte barn at skolerne afvikler overleveringsmøder i forbindelse med visitation. Det er **KLK's vurdering**, at overleveringsmøderne kan kvalificeres i forhold til form og indhold.

Det er **KLK's anbefaling**, at overleveringsmøderne beskrives i forhold til forventninger, materialer, deltagerkreds og form.

Som inputs hertil kunne det være stillingstage omkring:

- Hvilke fagpersoner bør deltage i mødet
- Hvilket materiale fremsendes inden til de deltagende parter - og hvad bruges det til?
- Hvilke relevante og aktuelle beskrivelser af barnet, test og evalueringer skal være klar til mødet?
- At det bliver tydeligt hvilken *bestilling* der følger med, fagligt som socialt, på det enkelte barn

4 Revisitationen

Revisitering af elever, som er i et specialtilbud, foregår på et møde mellem PPR og specialskolen – centeret og med inddragelse af forældre samt det enkelte barn. På mødet indgår også de drøftelser og tiltag, som har været iværksat på baggrund af tidligere sparringsmøder.

4.1.1 Visitationsprocessen

Der foreligger ikke et særligt dokument til anvendelse i forbindelse med revisitering, hvilket betyder, at den enkelte skole har udarbejdet sin egen skabelon til dette formål. Udover revisitationsskemaet ses det, at flere af skolerne arbejder med Dafolos ”Kognitiv sagsformulering”, hvor følgende beskrives i forhold til barnet:

- Fakta om eleven
- Grundlæggende tanker om sig selv, andre og verden
- Positive påvirkninger
- Mestring
- Udfordringer – når noget bliver svært

Den enkelte revisitering foregår på særskilte møder i januar på de enkelte enheder, hvor enhederne efterfølgende sender en liste over alle nuværende til Visitationsudvalgets møde i februar. Via farvekoder fremgår det, hvorvidt eleven er revisiteret til tilbuddet, stopper eller om der er tvivl (f.eks. elever som skal på efterskole eller lign.). Visitationsudvalget godkender listerne og foretager dermed formelt en visitering.

Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand beskriver ansvaret for udvikling samt beslutningsgrundlag således:

§ 7. Skolens leder følger udviklingen hos elever, der modtager specialpædagogisk bistand. Der skal mindst én gang om året tages stilling til, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev skal fortsætte, ændres eller ophøre.

Stk. 2. (Specialpædagogisk bistand på et regionalt undervisningstilbud)

Stk. 3. Beslutningerne efter stk. 1 og 2 træffes på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

4.1.2 Børnesynet og vægtning af sociale-faglige beskrivelser

Materialet til revisitering som KLK har gennemgået, har samme børne-syn som ved førstegangsvisitationen; altså et ikke ressourceorienteret børne- og ungesyn.

Bemærkelsesværdigt er det, at der i revisitationerne er en særlig tyngde på børnenes sociale beskrivelser, mere end en balanceret blanding af barnets faglige og sociale sider.

4.2 Vurderinger og anbefalinger på re-visitationsprocessen

Det er **KLK's vurdering**, at kvaliteten af beskrivelser i revisitationssagerne generelt er lavere end i førstegangsvisitationssagerne. Der ses en tydelig tyngde på bagudskuende beskrivelser af de sociale forhold i forhold til de faglige forhold. Endvidere er der i flere af de fremsendte sager ikke lavet aktuelle faglige evalueringer af børnene op til revisiteringen, således at den faglige progression står tydeligt.

Endvidere er det **KLK's vurdering**, at der ikke er en ensartet praksis i forhold til skriftlighed, indhold og kvalitet i revisitationssagerne. Sagsmaterialet er forskelligt fra skole til skole og sag til sag. I de gennemgåede sager er der ikke en tydelig ramme og retning på hvilke evalueringsprincipper der benyttes hvornår i forbindelse med klarlægningen af det enkelte barns progression.

Ligeledes er det **KLK's vurdering**, at fraværet af distriktsskolelederen i revisitationsprocessen ikke er hensigtsmæssigt i forhold til tilknytningen til almenmiljøet, og dermed også med fokus på hvorledes specialskolen - centeret lykkes

i deres faglige og sociale arbejde med det enkelte barn. **KLK vurderer**, at revisitationsprocessen er uhensigtsmæssig, idet det (u)formelt er specialskolerne som er selvvisiterende, uden ekstern opfølgning på om de lykkes i opgaven.

Det er **KLK's anbefaling**, at revisitationsprocessen grundlæggende ændres, således at beslutningskompetencen flyttes fra specialskolen – centeret til visitationsudvalget, med en tæt inddragelse af ledelsesrepræsentation fra distriktsskolen.

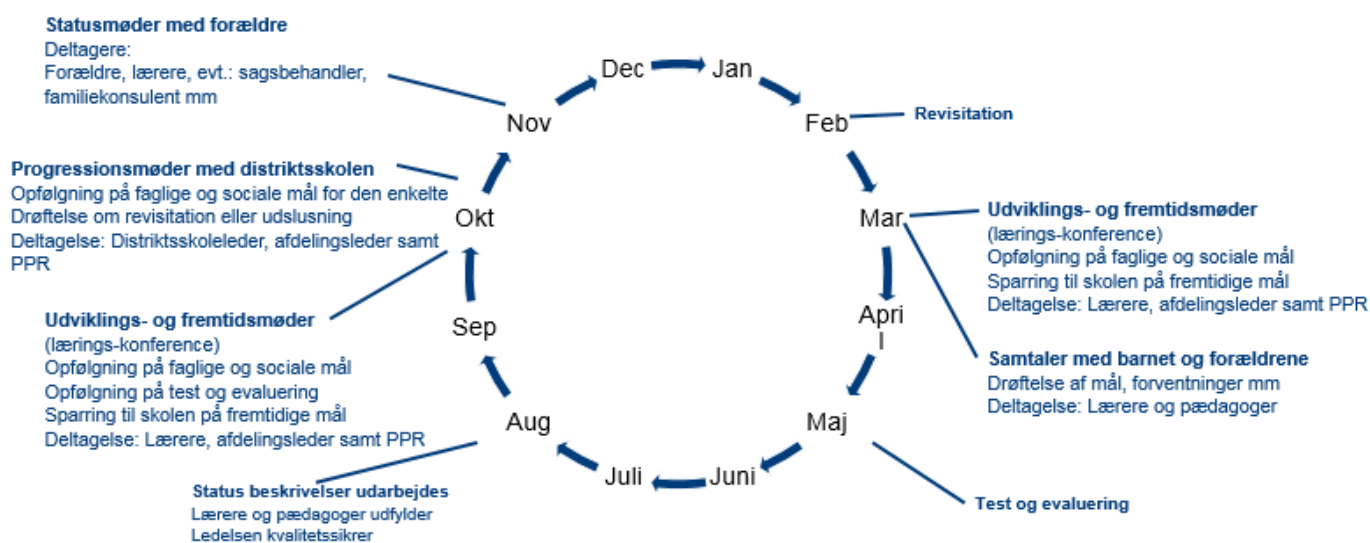
I den nye revisitationsproces kan der med fordel indarbejdes følgende:

- Stillingtagen til hvorledes distriktsskolelederen kan følge udviklingen hos det enkelte barn, herunder hvilke(n) evalueringer der bør inddrages for at vurdere progressionen hos barnet.
- At der som i stil med førstegangsvisiteringer også tages stilling til de skabeloner som skolerne benytter i forbindelse med revisitering. Herunder hvorledes beskrivelserne understøtter det fælles børne- og ungesyn.
- Lovgivningen beskriver, at der mindst én gang om året skal vurderes, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev skal fortsætte, ændres eller ophøre. På den baggrund kan kommunen med fordel inddrage børnegruppen i flere undergrupper – de som revisiteres for ét år af gangen, og de hvor der er behov for en tættere progressionsopfølgning.
- At der udarbejdes et årshjul for revisiteringer for specialskoler – centre, med fokus på progression for det enkelte barn.
- At indbygge et økonomisk og pædagogisk incitament for distriktsskolen til at følge den enkelte elevs udvikling på specialskolen tættere.

Det er **KLK's anbefaling**, at der udarbejdes et revisitations-årshjul, som er gældende for hele skolevæsenet.

Årshjulet nedenfor hér er et sammenskriv af de årshjul, der blev udarbejdet på workshoppen med skoleledere fra specialskoler og –centre.

Det er **KLK's anbefaling**, at der på denne baggrund arbejdes videre med udarbejdelsen af et årshjul som er gældende for hele skolevæsenet.

Figur 3 - Eksempel på årshjul fra workshop

Det er **KLK's vurdering**, at Ringkøbing-Skjern Kommune ikke overholder lovgivningen i forhold til at træffe beslutning om revisitering på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering og efter samråd med eleven og forældrene. I flere af sagerne er PPV'en fraværende, ligesom det ikke fremgår tydeligt at eleven har været hørt.

I forbindelse hermed er det **KLK's anbefaling**, at Dagtilbud og Skole går i dialog med PPR om opfyldelse af ovenstående, herunder hvorledes der kan arbejdes med indholdet i en PPV som opfylder formålet, men ikke optager unødigt tid hos psykologerne.

5 Organisatorisk læring

I gennem interview og afvikling af workshop erfarer KLK, at andelen af elever, der tager en fuld afgangsprøve, ligger på et minimalt niveau. Der er enkelte af specialtilbuddene som har givet KLK forståelsen af at de konkret vil arbejde mod ikke at være et tilbud, hvor det er muligt at tage afgangsprøve som elev. I den overvejende del af de resterende specialskole og –centre er afgangsprøven ikke umiddelbart et fokusområde.

Endvidere erfarer KLK fra afviklingen af workshoppen, at der ikke i organisationen stilles organisatoriske læringsmæssige spørgsmål i forhold til de forskellige indstillinger, og dette på trods af at fagpersoner kan sidde med en oplevelse af manglende kvalitet i f.eks. en visitationssag

5.1 Vurderinger og anbefalinger på organisatorisk læring

Det er **KLK's vurdering**, at Ringkøbing-Skjern Kommune med fordel kan afklare, hvilke data der kan skabe synlighed og grobund for kvalificerede faglige og pædagogiske drøftelser mellem f.eks. specialtilbud og forvaltning eller specialtilbud og distriktsskole.

Det er **KLK's anbefaling**, at der udvikles et styringscockpit med data som bl.a. sætter fokus på:

- Oversigt over hvor de unge er 3-5 år efter specialskoletilbuddet ophører
- Data over fuldafgangsprøve andel
- Data over delvis afgangsprøve andel
- Data med progressionsmålinger på elev- og klasse- og årgangsniveau

Det er **KLK's anbefaling**, at data bruges i samspil mellem skolen og forvaltningen, men i lige så høj grad internt på den enkelte specialskole/center, til læringssamtaler på de forskellige årgange. Læringssamtaler kender man til i almenmiljøet, hvor skolens ledelse sammen med relevante kompetencepersoner afholder læringssamtaler med et team på årgangen med henblik på bl.a. at udvikle de faglige eller sociale tiltag ud fra konkrete evalueringer, såsom nationale test eller andre evalueringsmetoder.

Det er **KLK's vurdering**, at den organisatoriske læring er i sin opstart i de etablerede fora. Der er ikke en automatiseret kultur hvor visitationssager løbende tages op ud fra et nysgerrigt læringsperspektiv.

Det er **KLK's anbefaling**, at visitationsudvalget i forbindelse med en ny struktur omkring visitationer er et ankerpunkt for den organisatoriske læring i forhold til hvordan det lykkedes at ændre børnesynet og kvaliteten af indstillingerne fremadrettet. Dette kan konkret ske ved at visitationsudvalget, sammen med den enkelte distriktsskole og specialskole og –center, afvikler en eller flere halve workshopdage, hvor der er fokus på den skriftlige praksis.